

РЕШЕНИЕ

№ 5798

гр. София, 14.10.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 11 състав,
в публично заседание на 13.09.2021 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Петя Стоилова

при участието на секретаря Цветанка Митакева, като разгледа дело номер **3938** по описа за **2021** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производство е по реда на чл.145-178 АПК, вр. с чл.118, ал.3 КСО.

Образувано е по жалба на Е. Б. К. срещу Решение № 1040-21-326/23.03.2021г. на Директора на ТП на НОИ С. - град, с което е отхвърлена жалбата срещу Разпореждане №1012-21-358/01.03.2021г. на длъжностно лице, с което е отказано отпускане на парично обезщетение за безработица.

Според жалбоподателя решението и потвърденото с него разпореждане са незаконосъобразни, постановени в нарушение на материалния закон и процесуалните правила, както и необосновани. Счита за неправилен извода, че България не е страна по неговото обичайно пребиваване и респективно ТП на НОИ С. – град не е компетентна институция за отпускане на обезщетение. Заявява, че е работил във Великобритания докато е учил, за да се издържа в периода на следването си в С. университет, но смята на работи по специалността си в България. Основната част от социалните му контакти – родители, приятели също са в България. Със съпругата си, която е останала да живее във Великобритания е в развод, за което е образувано дело в семейния съд в Л.. На 01.10.2020г. се е завърнал в България за постоянно, като неправилно административният орган е приел, че центърът на жизнените му интереси съвпада с последната му трудова заетост и не се явява РБългария, а Великобритания.

В съдебно заседание жалбоподателят се представлява от адв. К., която поддържа жалбата, претендира присъждане на адвокатско възнаграждение по чл.38, ал.2 от ЗА. Постъпили са писмени бележки.

Ответникът – Директорът на ТП на НОИ С. – град чрез процесуалния си представител

оспорва жалбата и моли да бъде отхвърлена като неоснователна и недоказана.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД С.-ГРАД след като обсъди доводите на страните и прецени представените по делото доказателства, приема за установено от фактическа страна следното:

Със заявление от 06.10.2020г., подадено чрез Дирекция "Бюро по труда Л.", Е. К. е сезирал административния орган с искане за отпускане на ПОБ по реда и условията на КСО. Подал е и заявление за потвърждаване на осигурителни периоди от друга държава-членка на ЕС със С. U 002 /по образец/, както и Декларация относно определяне на пребиваване във връзка с прилагане на член 65 (2) от Регламент (ЕО) № 883/2004*. В заявлението е посочил, че е необходимо да бъде удостоверен осигурителен период във Великобритания от 01.04.2012 г. до 30.09.2020 г.

Чрез националното приложение за електронен обмен на социално осигурителна информация между България и държавите-членки на ЕС и ЕИП, ТП на НОИ-С. град изпраща до компетентната институция на Великобритания С. U001/Искане на осигурителната история/, С. U003 /Искане на информация за доходите/, и С. U005 /Искане на информация за пребиваване/, както и приложените от Е. К. документи. Получен е Отговор на искането за информация за пребиваване, в който е посочено, че държава на пребиваване е Великобритания.

Преценка по правото на ПОБ на Е. К. е извършена въз основа на получения структуриран електронен документ Н006, издаден от Компетентната институция на Великобритания на 29.01.2021 г., в който е удостоверена държава на пребиваване - Великобритания.

Съгласно получения структуриран електронен документ Н006, компетентна да прецени правото на обезщетение за безработица на лицето по смисъла на европейските регламенти в областта на социалната сигурност, е държавата на последна заетост – Великобритания, поради което с Разпореждане №1012-21-358/01.03.2021г. на длъжностно лице, на основание чл. 54ж., ал. 1 от Кодекса за социално осигуряване /КСО/ и във връзка с чл. 11, § 3, буква „а“ и чл. 65, § 2 от Регламент (ЕО) 883/2004, е отказано отпускане на ПОБ, с мотиви: "Съгласно разпоредбите на Регламент (ЕО) 883/2004, НОИ не е компетентна институция по отпускането на парично обезщетение за безработица. При прилагане на чл. 65, пар. 2 от Регламент (ЕО) № 883/2004 компетентна да прецени правото на обезщетение за безработица на Е. Б. К. по смисъла на Европейските регламенти в областта на социалната сигурност е държавата на последна заетост - Великобритания.

При така установената фактическа обстановка, Административен съд - София-град направи следните правни изводи:

Съдът намира, че жалбата е подадена в 14-дневния преклузивен срок от АПК, от надлежна страна и същата е процесуално допустима. Разгледана по същество се явява неоснователна, по следните съображения:

Решението и потвърденото с него разпореждане са издадени от компетентен орган, спазени са административно-производствените правила и правилно е приложен материалният закон.

Съгласно чл. 65, ал. 2 от Регламент № 883/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 година за координация на системите за социално осигуряване, напълно безработно лице, което по време на последната си дейност като заето или като самостоятелно заето лице е пребивавало в държава-членка, различна от компетентната държава и което продължава да пребивава в тази държава-членка или

се върне в тази държава, се поставя на разположение на службите по заетостта на тази държава-членка.

Регламент (ЕО) № 987/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 16 септември 2009 година за установяване процедурата за прилагане на Регламент (ЕО) № 883/2004 за координация на системите за социална сигурност посочва в чл.11 елементите за определяне на пребиваването. При различия в становищата на институциите на две или повече държави-членки относно определяне на пребиваването на лице, за което се прилага основният регламент, тези институции установяват с взаимно съгласие центъра на интересите на съответното лице въз основа на цялостна оценка на наличната и информацията относно релевантните факти, които може по целесъобразност да включват:

- а) продължителността и непрекъснатото пребиваване на територията на съответните държави-членки;
- б) положението на лицето, включително:
 - i) естеството и специфичните характеристики на упражняваната дейност, по-специално мястото, където обичайно се упражнява тази дейност, постоянният характер на дейността и продължителността на всеки договор за заетост;
 - ii) семейното положение и роднинските връзки на лицето;
 - iii) упражняването на неплатена дейност;
 - iv) когато става въпрос за студенти, източникът на техните доходи;
 - v) жилищното положение на лицето, по-специално доколко е постоянен характерът му;
 - vi) държавата-членка, в която се счита, че лицето пребивава за целите на данъчното облагане.

Когато съобразяването на различните критерии, основаващи се на приложимите факти, посочени в параграф 1, не води до постигане на съгласие между съответните институции, намерението на лицето, което произтича от тези факти и обстоятелства, особено причините за преместването на лицето, се приемат за решаващи при определяне на действителното място на пребиваване на това лице.

Спорно по делото е, дали като лице с българско гражданство К. попада в персоналният обхват на чл. 65, § 2 от Регламент (ЕО) № 883/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 година за координация на системите за социално осигуряване, във вр. с чл. 2, § 1 от същия. Съгласно чл. 65, § 2 от Регламента, той може да избира да претендира обезщетение за безработица по законодателството на компетентната държава по последната заетост /в случая Великобритания/ или по законодателството на държавата, в която се е върнал – България, ако отговаря на условието: по време на последната си дейност като заето лице (във Великобритания) да е имал пребиваване (т.е. център на интереси) в България. За да се провери дали отговаря на това условие следва да се извърши оценка на наличната информация и доказателства, относно посочените в чл.11 на Регламент (ЕО) № 987/2009 критерии.

Легалната дефиниция на понятието "пребиваване" се съдържа в чл. 1, §3, б."й" от цитирания Регламент - мястото, където лицето обичайно пребивава. Това място (на обичайно пребиваване на лицето) се определя, съгласно чл. 11, § 1 от Регламент (ЕО) № 987/2009 (регламента по прилагането) с оглед центъра на интересите на съответното лице въз основа на цялостна оценка на наличната информация, относно релевантните факти - продължителността и непрекъснатото пребиваване на територията на съответните държави-членки, семейното положение и роднинските

връзки на лицето, жилищното му положение и доколко постоянно е то, както и естеството и специфичните характеристики на упражняваната дейност, в т. ч. постоянният характер на дейността и продължителността на всеки договор за заетост, мястото, където обичайно се упражнява тази дейност и др., примерно изброени в цитираната норма. Съгласно разпоредбата на чл. 11, §2 от Регламента по прилагането, решаващо значение при определяне на действителното място на обичайно пребиваване на дадено лице е намерението на лицето, което намерение произтича от горепосочените факти и обстоятелства, особено причините за преместването на лицето.

В член I, букви й) и к) от Регламент (ЕО) № 883/2004 се прави разграничение между "пребиваване" и "престой".

Свободното движение на хора е един от основните принципи в Европейския съюз. За да подпомогне правителствата на страните-членки, Европейската комисия е издала Наръчник, който изяснява някои понятия по отношение на престоя в друга държава от Общността и възможностите за защита на социалните системи от недобросъвестни граждани. Той е изготвен и одобрен от Административната комисия за координация на системите за социална сигурност и е предназначен да служи като работен инструмент в помощ на институциите, работодателите и гражданите при решаване на въпроса, законодателството на коя държава членка трябва да бъде приложено при дадени обстоятелства. Изрично в самия наръчник, наличен в Интернет на <file:///C:/Users/P5E39~1.STO/A./Local/Temp/BG-P.-1.pdf/> се съдържа декларация за отказ от отговорност, според която: "Настоящият наръчник не отразява официалната позиция на Европейската комисия."

Понятията "обичайно пребиваване", "временно пребиваване" и "престой" се изясняват в изготвения съвместно от държавите-членки Наръчник. Тези определения, са необходими, за да се установи коя държава членка е отговорна за предоставянето на обезщетения по социалноосигурителни схеми на граждани на ЕС, които пребивават в различни държави членки. Съгласно правото на ЕС може да има само едно обичайно място на пребиваване и съответно само една държава членка, която отговаря за плащанията на обезщетения по социално осигурителните схеми, отпускани по местожителство. Заетите и самостоятелно заетите лица отговарят на условията за социална сигурност в държавата по месторабота, а неактивните (напр. пенсионери, студенти) - в държавата членка по обичайно пребиваване. Определянето на държавата членка по обичайно пребиваване на лицата е важно и по отношение на лицата, които работят в повече от една държава членка. В наръчника се разглеждат специфичните критерии, които трябва да бъдат взети под внимание, за да се определи мястото на обичайно пребиваване на дадено лице, като например: семейното положение и роднинските връзки на лицето; продължителността и непрекъснатото пребиваване в съответната държава членка; състоянието на трудова заетост (по-специално мястото, където обичайно се упражнява съответната дейност, постоянният характер, както и продължителността на договора за работа): упражняването на неплатена дейност; в случай на студенти - източникът на доходите им; доколко постоянно е жилищното положение на лицето; държавата членка, в която лицето плаща данъци; причини за преместването; намеренията на лицето въз основа на всички обстоятелства и подкрепени с конкретни доказателства. При необходимост могат да се вземат предвид и други факти.

Предвид анализа на приложимите разпоредби на Европейското законодателство,

превратно е направеното в жалбата и писмените бележки на адв. К. тълкуване, че след като от 01.10.2020г. Е. Б. К. окончателно се завръща в България, като от тази дата до завеждане на жалбата в съда и до момента не се е завръщал във Великобритания, с изключение на Коледните празници, то НОИ на РБългария е компетентният административен орган да разгледа заявлението и да му предостави обезщетение за безработица. Релевантният период, относно възникване на право по чл.65, §2 от Регламент №883/2004 не е датата на завръщане в страната по произход, нито датата на подаване на заявлението за ПОБ, а периодът на осъществяване на заетостта, поради което оспореното Решение на директора на ТП на НОИ С. - град и потвърденото с него Разпореждане за отказ за отпускане на ПОБ се явяват законосъобразни и мотивирани. К. не може да избира да претендира обезщетение за безработица по законодателството на компетентната държава по последната заетост /в случая Великобритания/ или по законодателството на държавата, в която се е върнал – България, тъй като не отговаря на условието: по време на последната си дейност като заето лице (във Великобритания) да е имал пребиваване (т.е. център на интереси) в България. Самият заявява в жалбата си: „Докато работех във Великобритания завърших Софийски университет „Св св.К. О.“, специалност „История“. Семестриално съм завършил магистратура и ми предстои дипломиране за магистър със специалност „Международни отношения и проблеми със сигурността“ в същото учебно заведение – Философски факултет. Смятам да работя по специалността ми в страната си. Работех във Великобритания само, за да се издържа в периода на следването ми“ (което е било в България).

В цитираният по-горе Наръчник има изрично посочена като примерна хипотезата по отношение на студенти, а именно определящият критерий за място на пребиваване се явява държавата, в която е източникът им на доходи по време на следването. В случая това е била Великобритания. Ето защо е ирелевантно, че К. е декларирал пред административния орган намерение трайно да се установи в страната си, както и останалите посочени от него обстоятелства, свързани със семейното му положение и отношенията с роднини. Прилагането на разпоредбата на чл.65, ал.2 от Регламент №883/2004 не предвижда центърът на жизнени интереси, с който по смисъла на чл.11 от Регламент №987/2009г. се определя държавата на обичайното пребиваване да се установи в дадена държава едва след прекратяване на заетостта в другата държава - членка, а напротив от значение е къде е бил центърът на жизнени интереси по време на заетостта.

По изложените съображения и на основание чл. 173, ал. 2 от АПК, съдът

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на Е. Б. К. срещу Решение № 1040-21-326/23.03.2021г. на Директора на ТП на НОИ С. - град, с което е отхвърлена жалбата срещу Разпореждане №1012-21-358/01.03.2021г. на длъжностно лице, с което е отказано отпускане на парично обезщетение за безработица.

Решението може да бъде обжалвано с касационна жалба пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от получаването му.

СЪДИЯ:

